

2024/1728

18.6.2024

ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) 2024/1728

z dnia 6 grudnia 2023 r.

uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych określających okoliczności, w których spełnione są warunki identyfikacji grup powiązanych klientów

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012⁽¹⁾, w szczególności jego art. 4 ust. 4,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Identyfikacja „grup powiązanych klientów” zdefiniowanych w art. 4 ust. 1 pkt 39 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 powinna prowadzić do identyfikacji osób fizycznych lub prawnych tak ściśle powiązanych czynnikami ryzyka idiosynkratycznego, że ze względów ostrożnościowych należy je traktować jako stanowiące jedno ryzyko. Jeżeli nie jest jasne, do jakiej konkretnej kategorii powiązań należy zaklasyfikować wzajemne powiązania między poszczególnymi osobami, zgodnie z ogólną zasadą ostrożności należy przyjąć, że istnieje jedno ryzyko. W związku z tym wykaz okoliczności, w których spełnione są warunki identyfikacji grup powiązanych klientów, należy rozumieć jako niewyczerpujący. Przypadki, w których osoby fizyczne lub prawne są powiązane wyłącznie ze względu na ich zależność od tych samych geograficznych lub sektorowych czynników zewnętrznych, nie świadczą o istnieniu grupy powiązanych klientów.
- (2) W celu sprecyzowania okoliczności, w których warunek zachodzenia stosunku kontroli uznaje się za spełniony do celów stwierdzenia istnienia jednego ryzyka, w przypadku gdy co najmniej dwie osoby prawne są objęte tym samym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, warunek ten należy uznać za spełniony nawet w przypadku braku ekspozycji wobec osoby fizycznej lub prawnej sprawującej kontrolę, ponieważ przeniesienie trudności finansowych w ramach grupy może nastąpić również w przypadku braku takiej ekspozycji.
- (3) Ponieważ stosunek kontroli nie dotyczy wyłącznie osób wchodzących w skład tej samej grupy skonsolidowanej, konieczne jest określenie okoliczności świadczących o istnieniu jednego ryzyka za zachodzenie stosunku kontroli między dwiema osobami fizycznymi lub prawnymi lub większą ich liczbą, nawet jeżeli skonsolidowane sprawozdania finansowe nie są sporządzane ze względu na udział osób fizycznych albo dlatego, że osoby prawne mają siedzibę w państwie trzecim lub system prawny mający zastosowanie do tych osób nie wymaga konsolidacji finansowej. W szczególności w przypadku gdy osoba fizyczna lub prawna posiada większość praw głosu lub ma możliwość powołania lub odwołania większości organu zarządzającego lub wywiera dominujący wpływ na drugą osobę, warunki zachodzenia stosunku kontroli należy uznać za spełnione.
- (4) Ponadto konieczne jest określenie innych okoliczności, w których dwie osoby fizyczne lub prawne lub większa liczba tych osób mogą stanowić jedno ryzyko, ponieważ jedna z nich, bezpośrednio lub pośrednio, sprawuje kontrolę nad drugą osobą lub pozostałymi osobami. W szczególności w przypadku gdy osoba fizyczna lub prawna ma prawo lub możliwość decydowania o strategii lub ważnych transakcjach drugiej osoby lub ma prawo lub możliwość koordynowania zarządzania osobą prawną lub większą liczbą tych osób, okoliczności te należy uznać za świadczące o istnieniu dominującego wpływu, a tym samym za spełniające warunki świadczące o istnieniu jednego ryzyka ze względu na zachodzenie stosunku kontroli.
- (5) Konieczne jest określenie okoliczności, które należy przynajmniej wziąć pod uwagę przy ocenie występowania zależności ekonomicznej w celu stwierdzenia, czy istnieje jedno ryzyko. O występowaniu zależności ekonomicznej między osobami fizycznymi lub prawnymi świadczy to, że relacja między nimi może spowodować wystąpienie trudności z finansowaniem lub spłatą zobowiązań i nie może w odpowiednim czasie zostać zastąpiona inną relacją bez ponoszenia nadmiernych kosztów dodatkowych, tj. kosztów lub zmniejszonych dochodów, które mogłyby spowodować trudności ze spłatą.

⁽¹⁾ Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 1.

- (6) Ponadto należy określić okoliczności, w których spełnione są zarówno warunki świadczące o istnieniu stosunku kontroli, jak i zależności ekonomicznej. W tym celu, jeżeli dwie osoby fizyczne lub prawne lub większa liczba tych osób stanowią jedno ryzyko ze względu na zachodzenie stosunku kontroli, a co najmniej jedna z nich jest tak ściśle powiązana i współzależna z inną osobą fizyczną lub prawną lub większą liczbą tych osób, że występuje między nimi zależność ekonomiczna, należy uznać, że wszystkie te osoby stanowią ogólnie jedno ryzyko. Przy ocenie jednoczesnego występowania stosunku kontroli i zależności ekonomicznej instytucje powinny rozpatrywać każdy przypadek oddzielnie, biorąc pod uwagę możliwe powiązania w oparciu o indywidualne okoliczności. W przypadku gdy osoby należące do różnych grup, w których występuje stosunek kontroli, są również wzajemnie powiązane ze względu na zależność ekonomiczną, wszystkie te osoby należy uwzględnić w jednej ogólnej grupie powiązanych klientów. Grupa taka powinna obejmować grupę, w której występuje stosunek kontroli, każdą osobę ekonomicznie zależną lub osoby ekonomicznie zależne oraz każdą osobę lub osoby kontrolowane przez tę osobę ekonomicznie zależną lub osoby ekonomicznie zależne.
- (7) Aby uwzględnić możliwość, że istnienie wyjątkowych okoliczności może wykluczać istnienie jednego ryzyka, instytucja powinna być w stanie przedstawić odpowiednie dowody na to, że dwie osoby fizyczne lub prawne lub większa liczba tych osób nie stanowią jednego ryzyka, mimo że w przypadku tych osób spełnione są warunki uznania ich za powiązanych klientów. W takich przypadkach instytucje nie mogą zidentyfikować tych osób jako grupy powiązanych klientów.
- (8) Podstawę niniejszego rozporządzenia stanowi projekt regulacyjnych standardów technicznych przedłożony Komisji przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego.
- (9) Europejski Urząd Nadzoru Bankowego przeprowadził otwarte konsultacje publiczne na temat projektu regulacyjnych standardów technicznych, który stanowi podstawę niniejszego rozporządzenia, dokonał analizy potencjalnych powiązanych kosztów i korzyści oraz zwrócił się o opinię do Bankowej Grupy Interesariuszy powołanej na podstawie art. 37 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010^(?),

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Stosunek kontroli

1. Dwie osoby fizyczne lub prawne lub większą liczbę tych osób uznaje się za stanowiące jedno ryzyko, ponieważ jedna z nich, bezpośrednio lub pośrednio, sprawuje kontrolę nad drugą osobą lub pozostałymi osobami, w przypadku gdy jedna z nich jest zobowiązana do sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego obejmującego tę drugą osobę lub te pozostałe osoby na podstawie art. 22 ust. 1 i 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE^(?) lub Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) 10, zgodnie z prawem krajowym danego państwa członkowskiego.
2. Ust. 1 ma również zastosowanie do osób prawnych nieobjętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym ze względu na zwolnienia lub odstępstwa określone w dyrektywie 2013/34/UE lub MSSF 10, zgodnie z prawem krajowym danego państwa członkowskiego.
3. W przypadku gdy ust. 1 nie ma zastosowania, dwie osoby fizyczne lub prawne lub większą liczbę tych osób uznaje się za stanowiące jedno ryzyko, ponieważ jedna z nich, bezpośrednio lub pośrednio, sprawuje kontrolę nad drugą osobą lub pozostałymi osobami, w następujących okolicznościach:
 - a) osoba fizyczna lub prawna posiada większość praw głosu w drugiej osobie lub pozostałych osobach;
 - b) osoba fizyczna lub prawna ma prawo lub możliwość powoływania lub odwoływania większości członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego drugiej osoby lub pozostałych osób;

^(?) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego), zmiany decyzji nr 716/2009/WE oraz uchylecia decyzji Komisji 2009/78/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 12).

^(?) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz.U. L 182 z 29.6.2013, s. 19).

- c) osoba fizyczna lub prawna jest w stanie wywierać dominujący wpływ na drugą osobę lub pozostałe osoby na podstawie przepisów prawa, umowy lub postanowień aktów założycielskich lub umów spółki.
4. W przypadku gdy ust. 1, 2 lub 3 nie mają zastosowania, dwie osoby fizyczne lub prawne lub większą liczbę tych osób można uznać za stanowiące jedno ryzyko, ponieważ jedna z nich, bezpośrednio lub pośrednio, sprawuje kontrolę nad drugą osobą lub pozostałymi osobami, między innymi w każdej z następujących okoliczności:
- a) osoba fizyczna lub prawna ma prawo lub możliwość decydowania o strategii lub kierowania działaniami drugiej osoby lub pozostałych osób;
- b) osoba fizyczna lub prawna ma prawo lub możliwość decydowania o ważnych transakcjach, w tym o przeniesieniu zysków lub strat drugiej osoby lub pozostałych osób;
- c) osoba fizyczna lub prawna ma prawo lub możliwość koordynowania zarządzania jedną osobą prawną lub większą liczbą tych osób.
5. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1, 2 i 3, jeżeli w wyjątkowych przypadkach instytucja jest w stanie wykazać, że pomimo występowania określonych w tych ustępach okoliczności w odniesieniu do dwóch osób fizycznych lub prawnych lub większej liczby tych osób nie można stwierdzić istnienia jednego ryzyka, instytucja nie może zidentyfikować tych osób jako grupy powiązanych klientów.

Artykuł 2

Zależność ekonomiczna

1. Dwie osoby fizyczne lub prawne lub większą liczbę tych osób uznaje się za stanowiące jedno ryzyko, ponieważ są wzajemnie powiązane w taki sposób, że w przypadku powstania problemów finansowych u jednej z nich, w szczególności trudności z finansowaniem lub spłatą zobowiązań, druga osoba lub pozostałe osoby prawdopodobnie również napotkałyby trudności finansowe, między innymi w każdej z następujących okoliczności:
- a) w przypadku gdy niewypłacalność lub niewykonanie zobowiązania przez osobę fizyczną lub prawną może skutkować niewypłacalnością lub niewykonaniem zobowiązania przez drugą osobę fizyczną lub prawną lub pozostałe osoby fizyczne lub prawne;
- b) w przypadku gdy osoba fizyczna lub prawna w pełni lub częściowo zagwarantowała ekspozycję drugiej osoby fizycznej lub prawnej, a ekspozycja ta jest tak znaczna dla gwaranta, że może narazić go na problemy finansowe w razie wystąpienia roszczenia z tytułu udzielonej gwarancji;
- c) w przypadku gdy znaczna część przychodów brutto lub wydatków brutto osoby fizycznej lub prawnej pochodzi z transakcji z drugą osobą fizyczną lub prawną, których nie można w odpowiednim czasie zastąpić bez ponoszenia nadmiernych kosztów dodatkowych;
- d) w przypadku gdy znaczna część towarów wyprodukowanych przez osobę fizyczną lub prawną lub usług oferowanych przez tę osobę jest sprzedawana drugiej osobie fizycznej lub prawnej lub świadczona na jej rzecz, a relacji tej nie można w odpowiednim czasie zastąpić bez ponoszenia nadmiernych kosztów dodatkowych;
- e) w przypadku gdy znaczna część należności lub zobowiązań osoby fizycznej lub prawnej jest wobec drugiej osoby fizycznej lub prawnej;
- f) w przypadku gdy oczekiwane źródło środków na spłatę pożyczek dwóch osób fizycznych lub prawnych lub większej ich liczby jest takie samo i żadna z tych osób nie dysponuje innym niezależnym źródłem dochodu, z którego pożyczka mogłaby być obsługiwana i w pełni spłacona, a oczekiwane źródło środków nie może zostać zastąpione w odpowiednim czasie bez ponoszenia nadmiernych kosztów dodatkowych;
- g) w przypadku gdy oczekuje się, że problemy finansowe jednej osoby fizycznej lub prawnej utrudnią drugiej osobie fizycznej lub prawnej pełną i terminową spłatę jej zobowiązań, ponieważ osoby te są prawnie lub umownie wspólnie odpowiedzialne wobec instytucji;
- h) w przypadku gdy dwie osoby fizyczne lub prawne lub większa liczba tych osób polegają na tym samym źródle w odniesieniu do większości swojego finansowania, a w przypadku niewypłacalności lub niewykonania zobowiązania przez to źródło finansowania, nie można go w odpowiednim czasie zastąpić bez ponoszenia nadmiernych kosztów dodatkowych;
- i) w przypadku gdy dwie osoby prawne lub większa liczba tych osób są zarządzane według jednolitych zasad, jak określono w art. 22 ust. 7 lit. a) dyrektywy 2013/34/UE;
- j) w przypadku gdy w skład organu zarządzającego dwóch osób prawnych lub większej liczby tych osób wchodzi w przeważającej części te same osoby, jak określono w art. 22 ust. 7 lit. b) dyrektywy 2013/34/UE;
- k) w przypadku gdy większością praw głosu w dwóch osobach prawnych lub większej liczbie tych osób dysponują te same osoby fizyczne lub prawne.

2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1, jeżeli w wyjątkowych przypadkach instytucja jest w stanie wykazać, że pomimo występowania co najmniej jednej z określonych w tym ustępie okoliczności w odniesieniu do dwóch osób fizycznych lub prawnych lub większej liczby tych osób nie można stwierdzić istnienia jednego ryzyka, instytucja nie może zidentyfikować tych osób jako grupy powiązanych klientów.

Artykuł 3

Jednoczesne występowanie stosunku kontroli i zależności ekonomicznej

1. Trzy osoby fizyczne lub prawne lub większą liczbę tych osób uznaje się za stanowiące jedno ryzyko, jeżeli co najmniej dwie z tych osób stanowią jedno ryzyko ze względu na zachodzenie stosunku kontroli zgodnie z art. 1 (grupa, w której występuje stosunek kontroli), a jedna osoba fizyczna lub prawna lub większa liczba tych osób jest powiązana z co najmniej jedną osobą wchodzącą w skład grupy, w której występuje stosunek kontroli, w drodze zależności ekonomicznej zgodnie z art. 2.

2. W przypadku gdy osoba powiązana w drodze zależności ekonomicznej, jak określono w ust. 1, wchodzi w skład innej grupy powiązanych klientów, wszystkie osoby kontrolowane przez tę osobę ekonomicznie zależną lub same będące ekonomicznie zależne od tej osoby, również uznaje się za stanowiące jedno ryzyko wraz z osobami z grupy, w której występuje stosunek kontroli, o której mowa w ust. 1.

3. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 i 2, jeżeli w wyjątkowych przypadkach instytucja jest w stanie wykazać, że pomimo występowania określonych w tych ustępach okoliczności w odniesieniu do trzech osób fizycznych lub prawnych lub większej liczby tych osób nie można stwierdzić istnienia jednego ryzyka, instytucja nie może zidentyfikować tych osób jako grupy powiązanych klientów.

Artykuł 4

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 6 grudnia 2023 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN